

STRESZCZENIE

Obecnie ludzka działalność negatywnie wpływa na wszystkie ekosystemy redukując globalną bioróżnorodność. W związku z tym obecną epokę nazywa się Antropocenem. Jednym z jej przejawów jest zanieczyszczenie plastikiem obecnym we wszystkich ekosystemach. Ptaki często używają plastikowych sznurków, folii i elementów tekstylnych do budowy swoich gniazd. Przeprowadziłam przegląd literatury, w którym na podstawie 51 prac, gdzie informacje o użyciu materiałów antropogenicznych w gniazdach stwierdzono dla 24 gatunków ptaków, na próbie łącznie 10790 gniazd, wykazałam, że użycie materiałów antropogenicznych w gniazdach jest skorelowane dodatnio z presją człowieka na środowisko, a prawdopodobieństwo wbudowania takich materiałów jest wyższe u gatunków lądowych niż morskich. W wyjaśnieniu tego fenomenu przedstawiane są trzy hipotezy wyjaśniające użycie materiałów antropogenicznych w budowie gniazd: dostępności, wieku i adaptacji/funkcji. W drugiej publikacji potwierdziłam hipotezę dostępności i wieku, zgodnie z którymi im większe zanieczyszczenie odpadami stałymi wokół gniazda oraz wiek samic bociana białego *Ciconia ciconia*, tym więcej materiałów antropogenicznych znajduje się w gnieździe. Nie potwierdziłam natomiast hipotezy adaptacyjnej/funkcjonalnej, zgodnie z którą liczba materiałów antropogenicznych w gnieździe nie jest powiązana z sukcesem reprodukcyjnym. W kolejnych badaniach potwierdziłam, że w populacji bociana białego w centralnej Hiszpanii użycie materiałów antropogenicznych w gniazdach jest związane dodatnio z presją człowieka, a im mniejsza odległość od składowiska odpadów, tym większe prawdopodobieństwo wbudowywania materiałów antropogenicznych w gnieździe. W czwartej publikacji przeprowadziłam badanie w gradiencie urbanizacji, gdzie zbadałam jak dostępność materiałów antropogenicznych wpływa na wybór materiałów używanych do budowy gniazd przez dwa gatunki ptaków, bogatkę *Parus major* i modraszkę *Cyanistes caeruleus*. Okazało się, że sikory selektywnie zbierają te materiały, a ich udział w gniazdach był ujemnie skorelowany z ilością materiałów pochodzenia zwierzęcego (takich jak sierść i pióra), które pełnią funkcję termiczną. W przypadku modraszek, większy udział materiałów antropogenicznych w gnieździe wiązał się z mniejszą liczbą piskąt. Wyniki sugerują, że materiały antropogeniczne mogą zastępować trudno dostępne w miejskich środowiskach sierść i pióra, ale ich użycie może mieć negatywny wpływ na reprodukcję niektórych gatunków ptaków.

12/01/2023

Luzanne

Jagelio